

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

VI VĂN HẢI

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT SẢN
XUẤT NÔNG NGHIỆP THEO HƯỚNG PHÁT
TRIỂN BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN CAO LỘC, TỈNH LẠNG SƠN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI**

THÁI NGUYÊN – 2016

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

VI VĂN HẢI

**ĐÁNH GIÁ HIỆU QUẢ SỬ DỤNG ĐẤT SẢN
XUẤT NÔNG NGHIỆP THEO HƯỚNG PHÁT
TRIỂN BỀN VỮNG TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN CAO LỘC - TỈNH LẠNG SƠN**

**Ngành: QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI
Mã số: 60.85.01.03**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI**

Người hướng dẫn khoa học: TS. LÊ VĂN THỜ

THÁI NGUYÊN – 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ bất kỳ một học vị nào.

Tôi xin cam đoan, các thông tin trích dẫn trong luận văn đều đã được chỉ rõ nguồn gốc./.

Thái Nguyên, ngày 06 tháng 12 năm 2016

Tác giả luận văn

Vi Văn Hải

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian nghiên cứu và thực hiện đề tài này, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của Ban giám hiệu Trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, Phòng Đào tạo, các thầy giáo, cô giáo, bạn bè, đồng nghiệp, cơ quan và gia đình.

Trước tiên tôi xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới người hướng dẫn khoa học - **TS. Lê Văn Thọ**, giảng viên khoa Quản lý tài nguyên, người đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt thời gian thực hiện đề tài;

- UBND huyện Cao Lộc, phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Cao Lộc, các phòng, ban và UBND các thị trấn, xã thuộc huyện Cao Lộc.

Tôi xin chân thành cảm ơn các cá nhân, tập thể và cơ quan nêu trên đã giúp đỡ, khích lệ và tạo những điều kiện tốt nhất cho tôi trong quá trình thực hiện đề tài này.

Một lần nữa tôi xin trân trọng cảm ơn!

Thái Nguyên, ngày 06 tháng 12 năm 2016

Tác giả luận văn

Vi Văn Hải

MỤC LỤC

ĐẶT VẤN ĐỀ.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	1
2.1. Mục tiêu chung.....	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
3. Ý nghĩa khoa học của đề tài	2
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1. Cơ sở lý luận về sử dụng đất nông nghiệp.....	3
1.1.1. Đất nông nghiệp và tình hình sử dụng đất nông nghiệp	3
1.1.2. Nông nghiệp vùng khí hậu nhiệt đới.....	5
1.1.3. Vấn đề suy thoái đất nông nghiệp	5
1.1.4. Nguyên tắc và quan điểm sử dụng đất nông nghiệp	7
1.2. Hiệu quả sử dụng đất và đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp.....	9
1.2.1. Khái quát về hiệu quả và hiệu quả sử dụng đất	9
1.2.2. Đặc điểm, phương pháp đánh giá hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp ..	13
1.3. Sử dụng đất nông nghiệp theo quan điểm sinh thái và phát triển bền vững.....	17
1.3.1. Sự cần thiết phải xây dựng nền nông nghiệp bền vững	17
1.3.2. Định hướng sử dụng đất nông nghiệp.....	19
1.4. Những nghiên cứu liên quan đến nâng cao hiệu quả sử dụng đất nông nghiệp và sản xuất nông nghiệp bền vững.....	22
1.4.1 Các nghiên cứu trên thế giới	22
1.4.2. Những nghiên cứu ở Việt Nam.....	24
Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	28
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	28
2.2. Nội dung nghiên cứu	28

2.2.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội liên quan đến sản xuất nông nghiệp và sử dụng đất đai.....	28
2.2.2. Điều tra xác định các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp đại diện ở 2 tiểu vùng với những loại hình đất sản xuất nông nghiệp đặc trưng của huyện	28
2.2.3. Đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất sản xuất nông nghiệp trên quan điểm sử dụng đất bền vững (theo các tiêu chí và chỉ tiêu về các điều kiện kinh tế xã hội và môi trường).....	28
2.2.4. Đề xuất hướng sử dụng và giải pháp sử dụng đất hiệu quả và bền vững cho sản xuất nông nghiệp trong vùng nghiên cứu	29
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	29
2.3.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	29
2.3.2 Phương pháp điều tra, thu thập số liệu, tài liệu.....	30
2.3.3 Phương pháp tổng hợp và xử lý số liệu	30
2.3.4 Phương pháp đánh giá khả năng sử dụng đất bền vững dựa trên 3 tiêu chí	30
2.3.5 Phương pháp chuyên gia	31
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	32
3.1. Đánh giá điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội tác động đến việc sử dụng đất đai của huyện Cao Lộc	32
3.1.1. Điều kiện tự nhiên và các nguồn tài nguyên thiên nhiên	32
3.1.2. Khái quát về thực trạng phát triển kinh tế - xã hội	35
3.1.3. Thực trạng phát triển đô thị và các khu dân cư nông thôn	38
3.1.4. Hiện trạng sử dụng đất năm 2015 của huyện cao lộc	38
3.1.5. Hiện trạng sử dụng đất sản xuất nông nghiệp và phân bố hệ thống cây trồng.....	43
3.2. Điều tra xác định các loại hình sử dụng đất chính trên địa bàn nghiên cứu	46
3.2.1 Loại hình sử dụng đất cây ăn quả (LUT 1)	48

3.2.2. Loại hình sử dụng đất chuyên rau màu (LUT 2)	49
3.2.3 Loại hình sử dụng đất 01 lúa – rau màu (LUT 3)	50
3.2.4 Loại hình sử dụng đất 02 lúa – rau màu.....	51
3.2.5 Loại hình sử dụng đất chuyên lúa	51
3.3. Đánh giá hiệu quả các loại hình sử dụng đất nông nghiệp	51
3.3.1. Đánh giá hiệu quả kinh tế.....	51
3.3.2. Hiệu quả kinh tế sử dụng đất nông nghiệp của vùng 1	52
3.3.3. Hiệu quả kinh tế sử dụng đất nông nghiệp của vùng 2.....	56
3.3.4. Hiệu quả xã hội	59
3.3.5. Hiệu quả môi trường	62
3.3.6. Đánh giá khả năng bền vững các loại hình sử dụng đất	65
3.4. Một số giải pháp đề xuất định hướng sử dụng đất nông nghiệp theo hướng bền vững ở huyện Cao Lộc	67
3.4.1 Giải pháp thực hiện cho một số loại đất	68
3.4.2 Giải pháp về bảo vệ tài nguyên đất và môi trường.....	69
3.4.3 Giải pháp về thị trường.....	70
3.4.4 Một số giải pháp kỹ thuật canh tác	70
3.4.5. Tăng cường công tác khuyến nông - chuyển giao tiến bộ kỹ thuật.....	71
3.4.6 Giải pháp về thủy lợi.....	71
3.4.7 Giải pháp cải thiện, nâng cao độ phì đất bằng sử dụng phân bón hợp lý và cân đối	72
KẾT LUẬN VÀ ĐỀ NGHỊ.....	72
1. Kết luận	72
2. Đề nghị	73
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	75

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BVTV	Bảo vệ thực vật.
CVĐ	Cây vụ đông.
CPTG	Chi phí trung gian
LMU	Đơn vị bản đồ đất đai.
GTSX	Giá trị sản xuất
LĐ	Lao động
LUS	Hệ thống sử dụng đất.
HQĐV	Hiệu quả đồng vốn
LUT	Loại hình sử dụng đất.
LX	Lúa Xuân
LM	Lúa Mùa
TNHH	Thu nhập hỗn hợp
FAO	Tổ chức Nông nghiệp và lương thực thế giới
Tr.đ	Triệu đồng
UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Hiện trạng sử dụng đất của huyện Cao Lộc năm 2015	39
Bảng 3.2. Biến động đất giai đoạn năm 2014 – 2015	41
Bảng 3.3. Diện tích, năng suất, sản lượng một số cây trồng chính năm 2015	45
Bảng 3.4. Hiện trạng các loại hình sử dụng đất nông nghiệp huyện Cao Lộc	47
Bảng 3.5 Hiệu quả kinh tế các LUT tiểu vùng 1	54
Bảng 3.6 Hiệu quả kinh tế các LUT tiểu vùng 2	56
Bảng 3.7. Tổng hợp hiệu quả kinh tế theo các LUT trên 2 tiểu vùng	58
Bảng 3.8. Mức đầu tư lao động và thu nhập bình quân trên ngày công lao động của các kiểu sử dụng đất tiểu vùng 1	60
Bảng 3.9. Mức đầu tư lao động và thu nhập bình quân trên ngày công lao động của các kiểu sử dụng đất tiểu vùng 2	61
Bảng 3.10 Mức độ đầu tư phân bón của một số loại cây trồng trên địa bàn huyện	63
Bảng 3.11. Phân cấp chỉ tiêu đánh giá mức độ hiệu quả của các loại hình sử dụng đất	65
Bảng 3.12: Đánh giá hiệu quả LUT có hiệu quả bền vững	66

DANH MỤC HÌNH

Hình 3.1. Vị trí địa lý huyện Cao Lộc, tỉnh Lạng Sơn	32
Hình 3.2. Loại hình sử dụng đất cây Hồng không hạt (LUT 1).....	49
Hình 3.3. Loại hình sử dụng đất chuyên rau màu (LUT 2).....	50
Hình 3.4. Loại hình sử dụng đất 01 lúa – rau màu (LUT 3)	51